

2. søndag etter Epifania 2019, Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 128, 1. Mos. 2:15-25, Rom 12:6-16, Joh. 2:1-12, II Joh. 4:5-26

«Og ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, den herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.» Joh. 1,14.

Et vers fra Johannes sitt juleevangelium. På søndagene etter Kristi Åpenbaring, Epifania, viser tekstene oss hva som ligger i dette at "vi så hans herlighet". Vi møter dette gjennom fortellinger fra Jesu liv. Hva er så denne herligheten som Jesus åpenbarer for oss? Denne herligheten er full av nåde og sannhet som kommer i og med Jesus til vår jord. "For loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus." Joh. 1,17. Guds herlighet innebærer hele Guds person. Han er full av nåde og sannhet. Men lærte vi ikke Guds herlighet å kjenne gjennom Moses? Loven viser oss Guds hellighet og storhet. Men den situasjon vi mennesker ble satt i da Adam og Eva falt i synd, gjorde det umulig for oss å få del i Guds herlighet. Loven kunne ikke få oss på rett veg. Lovens oppgave er å avsløre vår synd og gjøre oss til syndere. Loven åpenbarer Guds dom over all synd. I møte med den er vi redningsløst fortapt. Loven viser oss ingen nåde. Den forteller sannheten om oss i vårt forhold til Gud.

Så kommer Jesus Kristus. Han forteller om hva Gud har gjort, at han er en nådig Gud. Guds lam ble ofret for å ta bort alle våre synder. Lovens krav ble oppfylt og vi satt fri. Denne herlighet, denne Guds frelsesplan er det Jesus åpenbarer for oss. Det kan ikke et menneske av seg selv forstå, finne ut av eller tenke seg til. Dette må Gud selv fortelle oss.

Dagens evangelietekst er fra bryllupet i Kanaan. I det siste verset leser vi: "Dette sitt første tegn gjorde Jesus i Kana i Galilea. Han åpenbarte sin herlighet, og hans disipler trodde på ham." v.11 Et klart vitnesbyrd om at Jesus åpenbarer sin herlighet for at vi skal tro på ham. Dette innebærer å bli Guds barn. Å tro på Kristus er å gripe fatt i ham og si: Takk Gud for at du sonet all straff for meg og tilgir meg alle mine synder og regner meg som ditt barn.

Jesus er innsatt i sitt embete gjennom Den hellige Ånd ved Johannes dåp, og gjennom forkynnelse og under trer Jesus fram for Guds folk. Det som folket gjennom flere årtusen har ventet på skjer nå. Jesus åpenbarer sin guddommelighet og stadfester at Gud er blitt menneske: «Mange ganger og på mange måter har Gud i fordums tid talt til fedrene gjennom profetene. Men nå, da de siste tider er kommet, har han talt til oss gjennom Sønnen. Ham har Gud innsatt som arving over alle ting, for ved ham skapte han verden.» Hebr. 1,1f Når Jesus offentlig stiger fram og åpenbarer sin herlighet skjer det ikke i tempelet, i synagogen eller en annen hellig plass. Det skjer i et hjem og i et bryllup. Dermed setter han ekteskapet og familien høyt. Ekteskapet var blant det første Gud innstiftet og er eldre enn tempelet. Ekteskapet ble innstiftet før synden kom inn i verden, før syndsforlatelse var et ukjent begrep. I lys av dette åpenbarer ekteskapet Guds herlighet, både mann og kvinne er skapt i Guds bilde. Ekteskapet er hellig. Og det fører med seg velsignelser. En blir velsignet med barn. «Herren velsigne deg fra Sion så du får nyte Jerusalems lykke alle dine dager!» Sal 128,5 I dag er det mange som vanhelliger, latterliggjør, setter spørsmålsteget ved det guddommelig innstiftede ekteskap. Den store velsignelse skjer når Jesus selv får være i hjemmet, når mann og kvinne offentlig for Gud og mennesker erklærer at de vil holde sammen i gode og onde dager og at Jesus får være med alle dager. Mens vi forrige søndag ble minnet om Jesus som var lydlig mot sine foreldre og gikk frivillig under det fjerde bud, får vi i dag understreket at Jesus setter ekteskapet høyt - her starter han sin offentlige virksomhet.

Men hva så med dagens pretekst - om den Samaritanske kvinne?

Jesus åpenbarer evangeliet og sin herlighet for denne kvinnen. En fantastisk fortelling om Jesus som sjelesørger. Ved Jakobsilden, sliten og trett etter vandringen setter Jesus seg ned. Så føres vi inn i hvordan Jesus møter fremmede mennesker, ja til og med mennesker en jøde ikke skulle snakke med og absolutt ikke en fremmed kvinne. Men evangeliet er for alle. For tiggeren ved porten vi ofte støter på, for de hjemløse, for innvandreren som mange hetser og vil jage bort, for de som er foraktet i samfunnet - evangeliet er for alle mennesker. Alle har i Guds øyne like stor verdi. Jesus døde på korset for hver enkelt du møter i din vei. Naturlig og enkel lar Jesus alle fordømme fare og ber kvinnen: "La meg få drikke." Jesus var alene, siden disiplene var gått inn i byen for å kjøpe mat. Når ikke Jesus respektere gjeldene skikker, så er kvinnen freidig nok til å svare: "Hvordan kan du som er jøde, be meg, en samaritansk kvinne, om å få drikke?" Her vekkes hennes samvittighet og hun blir lydhør for hva Jesus sier: "Om du hadde kjent Guds gave og visst hvem det er som ber deg om drikke, da hadde du bedt ham, og han hadde gitt deg levende vann." Noe slik hadde hun ikke hørt før. Hun hadde ventet fordømmelse over sitt liv og som hun hadde hørt mange ganger. Så møter hun en mann som forkynner evangeliet for henne om det levende vann. Hun som tørstet etter å få fred for sin samvittighet. Hun prøver seg på en avledningsmanøver som å snakke det bort. Dette er en person som vil henne vel, ja men hun har så mye skam hun må skjule. «Herre», sa kvinnen, «du har ikke noe å dra opp vann med, og brønnen er dyp. Hvor får du da det levende vannet fra? Du er vel ikke større enn vår stamfar Jakob?

Han ga oss brønnen, og både han selv, sønnene hans og buskapen drakk av den.» Hun kjente GT historien, men hun forstod at Jesus ikke var en vanlig jøde. De jaget de samaritanske kvinnene bort. Jesus viste empati, omsorg, kjærlighet slik at isen smeltet. Hun forstod at det ikke var vanlig vann Jesus snakket om. *«Jesus svarte: "Den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen. Men den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg vil gi, blir i ham en kilde med vann som veller fram og gir evig liv.»* Vanlig vann vil ikke gi deg fred og en god samvittighet, vanlig vann slukker tørsten en kort stund, men så tørster du igjen. Men Jesus som er livets kilde, vil gi oss syndenes forlatelse. Troen på evangeliet som føder oss på nytt og gir oss et nytt hjerte og et nytt liv. Jesus vil gi oss en ny og hel samvittighet, der synden ikke lenger kan fordømme oss. *«Kvinnen sier til ham: «Herre, gi meg dette vannet så jeg ikke blir tørst igjen og slipper å gå hit og hente opp vann.»*

Kjære venn kjenner du deg igjen? Er du en som hungrer og tørster etter å få høre at dine synder er deg forlatt? Dette er for lettvis sier mange. Du kan ikke synde så mye du vil og så be om tilgivelse. Nei, det er ikke lettvis. Når loven tar tak i deg og viser deg at du har syndet i ord, tanker og handlinger og kjenner den onde lysten i ditt hjerte, da mister du håp om evig liv. Da kommer kanskje både mørke, fortvilelse, tårer og sinne. Kvinnen som var grepet i hor og som skulle steines, kom sammen med fariseerne til Jesus. De ville sette han på prøve. Men Jesus avslørte de og de gikk bort. Til kvinnen sa Jesus: *«Heller ikke jeg fordømmer deg, gå bort og synd ikke mere.»* Her ved brønnen ser Jesus at han først må inn på det som virkelig plager den samaritanske kvinne. *«Da sa Jesus til henne: Gå og hent mannen din og kom så hit.»* Da kommer bekjennelsen: *«Jeg har ingen mann, svarte kvinnen.»* Jesus ser hva som ligger i denne bekjennelsen. Det er ikke sikkert at du eller jeg alltid klarer å sette ord på alt som plager oss. Men Jesus avviser oss ikke. Jesus avviser aldri noen som kommer til han med tunge byrder og som sliter med sin samvittighet. Han så Peters tårer over sitt svik. Det var bekjennelse nok. *«Du har rett når du sier at du ikke har noen mann», sa Jesus. «For du har hatt fem menn, og han du nå har, er ikke din mann. Det du sier, er sant.»* Det var da voldsomt, og dette har Jesus visst om hele tiden. Rett nok en kvinne, en samaritan og attpåtil en som hele livet har levd med mange menn. Likevel tar han seg tid og underviser henne til salighet. Her har vi noe å lære både av hvem vi tar oss av og hvilken tålmodighet vi skal vise i våre samtaler. Hun visste hva som var rett etter det 6. bud og hun bekjente sin synd.

Men hun har flere ubesvarte spørsmål, hun leter etter sikkerhet. Hva skal hun tro, og hvem skal hun tro på. Det er så mange svar, og så mange røster. Det er så mange som gir råd. I de siste tider skal det være noen som lokker her og der. *«Herre, jeg ser at du er en profet», sa kvinnen. «Våre fedre tilba Gud på dette fjellet, men dere sier at Jerusalem er stedet der en skal tilbe.»* Hva svarer Jesus til dette? Han sier som Paulus: *«Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Dette er troens ord, det som vi forkynner.»* Rom 10,8. Du trenger ikke lete høyt og lavt for å finne Kristus. Han er der ordet hans er. *«Tro meg, kvinne, den time kommer da det verken er på dette fjellet eller i Jerusalem dere skal tilbe Far. Dere tilber det dere ikke kjenner, men vi tilber det vi kjenner, for frelsen kommer fra jødene. Men den time kommer, ja, den er nå, da de sanne tilbedere skal tilbe Far i ånd og sannhet. For slike tilbedere vil Far ha. Gud er ånd, og den som tilber ham, må tilbe i ånd og sannhet.»* *«Jeg vet at Messias kommer», sier kvinnen - Messias er det samme som Kristus – «og når han kommer, skal han fortelle oss alt.»* Jesus sier til henne: *«Det er jeg, jeg som snakker med deg.»* Da falt skyggen vekk fra hennes øyne, da så hun i troen alt klart. *«Med hjertet tror vi så vi blir rettferdige, med munnen bekjenner vi så vi blir frelst.»* Rom 10,10. Så står det videre at kvinnen lot vannkrukken stå og løp tilbake til byen og ropte ut: *«Kom og se en mann som har fortalt meg alt det jeg har gjort! Han skulle vel ikke være Messias?»*

Så gikk de og sjekket ut alt på en kvinnes ord. Slik er det med troen- her er ikke mann eller kvinne. Den kristne frihet er for alle. *«Mange av samaritanene fra denne byen kom til tro på Jesus på grunn av kvinnens ord da hun vitnet: «Han har fortalt meg alt det jeg har gjort.» Joh 4,39 «Mange flere kom til tro da de fikk høre hans eget ord, og de sa til kvinnen: «Nå tror vi ikke lenger bare på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser.» Joh 4,41-42*

Slik viser Jesus oss sin herlighet ved å ta hånd om syndere og gi de salighet og evig liv.

Vi lærer i dag at Jesus setter ekteskapet mellom mann og kvinne høyt. Det er en del av Gud skaperordning. Han lærer oss at det 6. bud står der som et vern over den skaperordning Gud har innsatt. Men han viser oss også at selv synd mot det 6. bud omfattes av hans frelsesverk. Om vi skulle gå fortapt så er ikke årsaken først og fremst det at vi har syndet i tanker og gjerning rundt det 6. bud og andre bud, men at vi ikke tar imot Jesus Kristus i tro som vår frelser. Troen kommer ved å høre ordet. *«Mange flere kom til tro da de fikk høre hans eget ord, og de sa til kvinnen: «Nå tror vi ikke lenger bare på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser.»* Vissheten knytter vi ikke opp til noe annet en Jesu ord i skriften. Det er å bygge sitt hus på fjell. Den som hører ordet og tar imot det.

Amen.